

20 metrov visoki valovi onemogočali vsako plovo.

Na ruskem polotoku Krim, ki je znan po milim podnebnju ob Črnem morju, je znašala temperatura povprečno nad 30 stopinj pod ničlo. V največji ruski luki Odesa

ob Črnem morju so imeli 24 stopinj mraza, kar sploh ne pomni.

Na Letonskem v Baltiku so beležili 41 stopinj pod ničlo in niso doživeli tako hudega mraza, odkar so začeli z vremenskimi opazovanji.

Po svetu

Izdatki Nemčije v sedanji vojni so ogromni. Berlinski dopisnik lista »Politiken« (Kopenhagen na Danskem) javlja, da je bilo imenovanje maršala Göringa na čelo vsega nemškega gospodarstva potrebno, ker potrebuje Nemčija obilno denarja za nadaljevanje vojne. Prejšnja vojna (svetovna) je stala Nemčijo 30 milijard mark na leto, sedanja pa stane povprečno 50 milijard mark. Pri tem niso vštetni stroški za redno notranjo upravo. Vojači dobivajo 170 mark mesečne plače, dočim so v pretekli vojni dobili le 35 mark. Za časa vojne s Poljsko je bilo poklicanih pod orožje dva in pol milijona vojakov, sedaj pa jih ima Nemčija pod orožjem štiri in pol milijona. Ob začetku vojne s Poljsko je bil povečan dohodninski davek za 50%, povešane so bile tudi pristojbine na alkoholne pijače (vino, pivo, žganje) in na tobak. Kakor napoveduje »Berliner Börsenzeitung«, bo kot sredstvo za kritje vojnih stroškov kmalu vpeljan davek na prihranjene vsote.

Cerkev v Avstriji siromašna. Katoliška Cerkev v nekdanji Avstriji je v jako slabem gmotnem položaju. Državna oblast ji je odtegnila vsako denarno podporo. Radi tega so bili avstrijski škofje prisiljeni, da so se obrnili na vernike, naj vsak po svoji moči prispeva za vzdrževanje duhovščine in kritje najnujnejših cerkvenih potreb. Prošnja škofov je imela uspeh tam, kjer ga ni onemogočila agitacija Cerkvi sovražnih elementov.

Kardinal Hlond je pred zlomom Poljske odpotoval v Rim, da je poročal papežu Piju XII. ter ga prosil, naj vzame Poljsko pod zaščito svoje avtoritete. Sedaj bi se kardinal Hlond rad vrnil na Poljsko, da bi tamkaj mogel vršiti svojo dolžnost kot nadškof in primas Poljske. Sedanja oblast pa mu tega noče dovoliti. Kardinal Hlond

se je odločil, da odpotuje v Pariz, da tamkaj izrazi svojo vdanost novi poljski vladi.

Izjemni zakoni na Švedskem. Švedska bo morala vsak čas priskočiti sosednji Finski očito na pomoč, da se obranita obe državi proti nemški poplavi. Kakor povsod v Evropi, ima tudi Švedska nevarna komunistična gnezda, iz katerih obveščajo špijoni sovjetske o vseh obrambnih pripravah Švedske. Radi komunistične špijonaže je izglasoval švedski parlament posebne zakone za varnost in obrambo države v primeru vojne. Posebno so bili izglasovani zakoni, ki dajejo vladi pooblastila za pobiljanje vohunstva in sabotaže ter uvedbo cenzure pri poštnem, telefonskem in brzojavnem prometu. Odslej je mogoče tudi brez sodnega sklepa zadrževati v zaporu sumljive osebe, a največ 30 dni. Omejuje se končno tudi izvoz zlata in tujih valut.

Nova vlada na Japonskem. Na Japonskem je odstopila vlada generala Abeja. Novo vlado je sestavil 60 letni admiral Jonaj. Novi ministrski predsednik je za sodelovanje Japonske z Anglijo in z Ameriko in je svojčas prepričan, da ni sklenila Japonska vojaške zveze z Italijo in Nemčijo.

Puškarski mojster iz Subotice sovjetski general. Kristijan Nelich, puškarski mojster pri 6. domobranskem polku v Subotici, je prišel med svetovno vojno v rusko ujetništvo, iz katerega se ni več vrnil v domovino. Nelichov sin Ilija, ki je mali trgovec v Subotici in je star 26 let, je po radiu zvedel iz Rusije, da je njegov oče Kristijan postal sovjetski general. Poslan je bil v družbi političnih komisarjev na Finsko, kjer preiskuje vzroke sovjetskih vojnih neuspehov. Nelichov sin je sedaj dognal še to o svojem očetu, da se mu kot generalu dobro godi in se ne misli več vrniti v jugoslovansko domovino — v Subotico.

Kratke tedenske novice

Ravnateljstvo za prehrano pri kmetijskem ministrstvu v Beogradu je določilo 200 vagonov pasnice za pasivne kraje v Sloveniji.

Lani se je vrnilo skozi Maribor iz Francije in Nemčije v našo državo 12.137 sezonskih delavcev, ki so prinesli v Jugoslavijo 31 milijonov din.

V 300.000 izvodih so začeli pri Orednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu izdajati mesečnik »Radniško osiguranje«, katerega pošiljajo gostonj zavarovancem in ima ta mesečnik v vsej Jugoslaviji največjo naklado.

Bolgarsko-sovjetska trgovinska pogodba je bila v Moskvi sklenjena za dobo treh let. Gre za medsebojno izmenjavo raznega blaga v skupnem iznosu za eno milijardo lejev.

Italijanski zunanji minister Ciano je izjavil madžarskemu zunanjemu ministru Czakyju v Benetkah 6. januarja, da Italija ne bo nikdar dopustila, da bi Madžarska postala druga Finska.

Po uradni statistiki je glasovalo na južnem Tirolskem od 267.000 Nemcev za Nemčijo 185.000.

Na jesen leta 1940 bo zgubila Nemčija v zraku premoč in jo bosta nadkrilili z letali iz Amerike Anglija ter Francija — tako pišejo Angleži.

Po novih gospodarskih ukrepih v Nemčiji, katere bo izdal gospodarski diktator maršal Göring, se bodo držali načela: Več delati in manj jesti!

Vse pustno prireditve so v nemškem rajhu radi vojne prepovedane.

Nemčija je zavrnila in poslala nazaj v Italijo v Finsko namenjeni italijanski vojni material.

Ptice na pobegu. Nedavno so imeli v Švici stanovalci ob jezerih zanimive obiskovalce. Ob svetcarjih jezerih so se pojavile cele jate neznanih pticav; priletele so in niso odletele, marveč so tamkaj ostale. Te ptice so prišle s severa, in sicer s Finske, kjer so prej domovale na tamošnjih jezerih. Prgnate so jih grozote vojne. Naselile so se sedaj v nevtralnici Švici, kjer upajo, da bodo mogle v miru živeti.

Izseljevanje Nemcev iz Litve bo pričelo marca in bo trajalo dva meseca. Litvanski Nemci, katerih je 31.000, bodo naseljeni na področju Suvalkov na Poljskem.

Sedem komunističnih poslancev v vojaških uniformah so vrgli v minulim tednu iz francoskega parlamenta.

V francoski armadi služi 15.000 duhovnikov, ki so pomešani po polkih kot navadni vojaši.

Predsednik Finske Kallio je rekel v svojem nagovoru na tuje častnike, da je bilo na Finskem od sovjetskih letalskih bomb v enem mesecu ubi-

Petrolejske zaloge

Mehika

»Finančni vestnik« poroča iz mesta Mehike, da je ondi za takojšnji izvor pripravljenih 13 milijonov sodov petroleja. Ker Mehika ne more petroleja nič več pošiljati v Nemčijo — piše omenjen list (Financial Times), ga bo prodala Franciji in Angliji.

Nov redni praček za pračice. Za 1 pračico zadostuje samo 1 zavitek za 6 dni. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 dni, od 5 zavitkov naprej 12 dni.

Av gust Senoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

*

Naprej ne more, nazaj ne more, a vse one črne veje, ki iz grmovja štrlijo, so kakor dolgi prsti, ki na njega kažejo: »Ti si, ti si hudodelnik!« Tudi ona obeljena krčma z okenci, od ognja se bleščečimi, podobna je ogromni glavi s plamenečimi očmi, kakor da mu grozi, kakor da mu hoče reči: »Ti si, ti si hudodelnik!« Tudi oni plameni s pogorišča, ki režejo v nebo, podobni so žarkim jezikom, ki Bogu kličejo: »Tule je, tule je hudodelnik!«

Tedaj je hudobnež zbral vso svojo moč, pritisnil je lakto k rebrom in se dal v beg. Bežal je, bežal brez glave za prvi grm, na prvo pot. Ko bi ga bile noge nosile, letel bi bil do konca sveta, planil bi bil v Savo, toda kakor da ga je udarila strela, se je zdržnil in obstal. Tu je križpot, tu je znamenje, na križu pa razpeti Bog. Odsev ognja je drhtel na Odrešenikovem blestem licu. Pisar se je ugrabil za glavo in zastrmel v razpelo. Oh, to lice, to blede lice na križu, to ga peče in žge! Ali se ne mrači oko, čelo od srda,

30

ali ne drhti lice Božjega sina od groze in studa, ali se ne odpirajo zopet te krvave rane in po lesu križa teče rdeča kri, kakor da je Božjemu sinu žal, da je odrešil svet? Da, da, da! je zaškril pisar v grozi. Ne, ne, ne! to je les, to je domišljija, farska bajka! se je pisar zakrohotal. Ali vnovič je planil žar na križ kakor blisk. Da, da, da! je odrevenel pisar in se zrušil pod križ.

Pisar je prespal noč na rosi. Ko se je navsezgodaj zbudil, si je šel z dlanjo čez čelo, ker mu je v glavi strahovito šumelo. Začel je premišljevat, kaj se je sinoči zgodilo. Vse se mu je zdelo kakor hude sanje. Da je ostal pod vedrim nebom, ni bilo nič čudno. Kolikokrat se je po pijani noči že zbudil na tem kraju! Nazadnje je dvignil glavo, zagledal križ in se zakrohotal:

»Ha! Ha! Ha! Tu si torej, moj Božji sin? Dobro jutro! Glej ga, danes si dober, danes si lešen! Zdelo se mi je, da si živ. Nikar me več ne straši, saj vsa si stara prijatelj. Pusti ti mene na miru, jaz bom pa tebe. Za mene ti ni bilo treba umreti.«

Pisar je počasi vstajal, obrisal si je prah z obleke in odšel v vas. Martinove hiše se je daleč naokoli izgubil, poškilil pa je proti njej in se prepiral, da

tih 284, hudo ranjenih 269, lahko ranjenih pa 200 civilistov. V prvem vojnem mesecu so sestrelili Finci 170 sovražnih letal s posadko vred.

Finski smučarski p-tak Wanin se je kot tovarniški inženier sam prijavil v službo navadnega vojaka in je bil dodeljen posebnemu smučarskemu oddelku, v katerem služijo svetovno znani smučarji Petkanen ter brata Lappalainen. Znani finski tekoatlet Erki Tamila je padel v bojih za svobodo domovine.

Radi sovjetskih neuspehov na Finskem je bil odstavljen jud Kaganovič, komisar za letalsko industrijo.

Močsulo v rudniku Creek v državi Virginia v Severni Ameriki in so izgubljeni. Tudi na 21 letnici strahovitega potresa v Messini na italijanskem otoku Sicilija je huda potresna nesreča opustošila Turčijo. Messina je zgubila tedaj 86.000 ljudi, Turčija pa tokrat polovico manj.

Ogaretni odpadki so povzročili v mestu Minneapolis v Združenih državah Sev. Amerike požar hotela, v katerem je zgorelo 18 oseb, 30 je pa bilo nevarno opečenih.

V Argentini v Južni Ameriki imajo v senci 38 stopinj vročine in umre dnevno več oseb od sončarice.

Ali si že obnovil naročnino?

Varujte se špijonov!

Špijon ali vohun igra v modernem oboroževanju in v vojni najvažnejšo vlogo. Vsaka država ima pri vladi z najboljšimi močmi zaseden oddelk, kateri skuša s pomočjo dobro plačanih špijonov izvedeti: kako in v koliko je napredovalo v tej ali oni državi oboroževanje, kako gledajo in kje so utrdbe ter obrambne črte, kje so nastanjeni in kako močni so posamezni vojaški oddelki itd.

Spretni vohuni danes zvedo vse. Samo na podlagi špijonaže zbranih podatkov je mogoče ustvarjati protiukrepe, organizirati obrambo in v primeru vojne protinapade.

Ogleduhi obeh spolov so najboljše plačani. Samo trikrat gorje špijonu, ako ga razkrinkajo ter primejo. Za špijonažo so določene povsod po svetu najbolj stroge kazni in v vojnem času pa takojšnja usmrnitev!

Kaj je špijon in kaj ga končno čaka, smo videli Slovenci v Galiciji, na Poljskem, v Italiji in po drugih v vojno zapletenih pokrajinah. Kmalu po izbruhu sovražnosti je bilo videti grozne prizore obešanja in streljanja ljudi iz vseh stanov, kateri

so bili obdolženi vohunstva in jih je doletela koj smrt.

Mojstri v ogleduštvo so Angleži in Nemci. Koliko je koristila Nemcem špijonaža, smo čitali ob napadu Nemčije na Poljsko, kjer je bilo Nemcem vnaprej dobro znano, kako močni so Poljaki, kje imajo letala, skladišča vojnega blaga in streliva, in da so brez prave obrambne črte, o kateri smo bili vsi drugi prepričani, da je zgrajena ob Visli.

Kar se tiče preganjanja špijonaže, prednjačita narečno-socialistična Nemčija in sovjetska Rusija. Po nemških kolodvorih so povsod veliki napisi: Pozor pred špijoni! Bodite molčeči in previdni, ker uho špijona sliši vse!

Javnosti pa je itak znano, kako zagrabljuje diktator Stalin od časa do časa za obdolžitve o vohunstvu in se otresa s smrtno kaznijo vseh njemu neljubih oseb na najvišjih mestih.

Kako se je treba skrbno varovati špijonov, naj nam bo za zgled junaška Finska. Odkar so se osvobodili Finci izpod sovjetskega kladiiva ter srpa, so posvečali vso skrb tujcem, katerim so vsem presneto dobro pretipali jetra in obisti, preden so

Sovjetski general Stern poveljuje ruskim četam proti Fincem

Churchill, angleški minister morarice, Nemcem bodeči trn v peti

Väinö Tanner, finski zunanji minister

Saalwächter, novoimenovani nemški general-admiral

to ni bil sen. Črno pogorišče, na katerem je nekoliko vaščanov stražilo in razgrinjalo ogilje, mu je pokazalo vso strašno resnico.

Pisar je šel berača iskat, toda ni ga našel nikjer. Hotel je od njega zahtevati denarja, da bi poplačal ciganu Ugarkoviču dolg za to, kar je sinoči zaslužil pri Martinovem senu. Nazadnje je sredi poti srečal župana.

»Dobro jutro, Janko!« je rekel pisar.

»Bog ga daj, Mikica! Presneto si zgodaj na nogah. To ni tvoja navada.«

»Tvoja tudi ne. Kaj je tebe nagnalo iz hiše?«

»Eh, saj veš! Moram! Služba — služba! Moram v mesto, da javim za ogenj pri Martinu.«

»Strašno je bilo.«

»Res, Boga mi, strašno. Zdaj Martinu le malo še manjka, da ni berač. Revež Martin!«

»Da, da, revež Martin! Ali mu je mnogo pogorelo?«

»Kako da ne! Koruza, žito, seno, koruznjak, hlev. Ali nisi bil pri ognju?«

»Nisem. Ne gledam rad take reči, ostal sem v krčmi; ko se je ogenj polegel, sem šel domov. Torej mnogo škode, praviš?«

»Saj ti rečem, da mu je skoraj vse pogorelo. Pa še huje bi bilo, ko bi Andrija ne bilo. Malo je manjkalo, da ni šla tudi hiša in še Matova domačija. Prekleta roka, ki je to podtaknila, ker to ni nič drugega kakor tista vražja zavist, ki je Martinu že živino pokončala.«

»Ah, morda je slučaj. Včeraj se je toliko streljalo po vasi, morda je kak pijanec nehote vžgal seno iz puške; ker kako bi mogel kristjan hote kaj tako hudega storiti? Bo, bo, kak pijanec je vžgal.«

»Pa ni, ti rečem. Naenkrat ti je začelo goreti seno v stogu pa tudi pod streho nad praznim hlevom. To se ni moglo po nesreči zgoditi. Pri tem je moral biti človek. Vsaj tako vsi v vasi pravijo.«

»Pa kaj praviš, Andro da je hiši obranil?«

»Da.«

»Kako se je spet vrnil? Saj ga že mesec dni ni bilo več. Reklo se je, da je šel nekam v službo. Včeraj pa se ti ko strela z jasnega zaleti med nas pri krčmi.«

»Bog si ga vedi, kje je bil! Videl sem ga, ko je prišel iz mesta v Jelenje. Sedel sem ravno pred Kranjčevo krčmo. Še vprašal me je, če mu oče ni šel kam iz vasi, jaz pa sem mu odgovoril, da je najbrž

Prašek za pitanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebelenje govedi in telet. Veliki zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitkov 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.